

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Simonváros Ügyvédi Iroda (2100 Gödöllő, Dózsa György út 18., ügyintéző dr. Simonváros Péter ügyvéd) által képviselt felperes neve(**felperes címe**) felperesnek - a Németh-Szalay-Török Társas Ügyvédi Iroda (1137 Budapest, Szent István krt. 2., II/8., ügyintéző: dr. Török Zoltán György ügyvéd) által képviselt alperes neve(**alperes címe**) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyéb iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2007. június 6. napján kelt 15.P.21.666/2004/47. szám alatti ítélete ellen az alperes részéről 48. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperesnek 60.000 (hatvanezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy jogszerűen állt el az alperessel 1999. szeptember 3-án megkötött ingatlan-adásvételi szerződéstől és elállása a szerződést felbontotta. Másrészt elsődleges keresetén belül kérte annak megállapítását is, hogy az alperes az általuk 1999. szeptember 3-án kötött Megállapodástól jogszerűtlenül állt el. Másodlagosan az 1999. szeptember 3-i adásvételi szerződéstől való alperesi elálló nyilatkozat ítélettel való pótlását kérte arra hivatkozással, hogy a Megállapodásban a felek kötelezettséget vállaltak meghatározott feltételek esetére a szerződéstől való elállásra és e feltétel bekövetkezett. Harmadlagosan a felperes annak megállapítását kérte, hogy az

alperessel megkötött 1999. szeptember 3-i keltű ingatlan-adásvételi szerződése színleltség folytán érvénytelen.

Keresete ténybeli alapjául előadta, hogy 1998. július 7-én közte és az alperes között két ingatlanra adásvételi szerződés jött létre. A szerződés tárgyát képező ingatlanokon közösen szabadidőparkot kívántak létrehozni, amelynek kivitelezéséhez az alperes külföldi befektető által adott tőkét vett igénybe. A beruházás azonban nem a kívánt ütemben haladt, ezért a befektető az alperestől a tőke megtérülésére biztosítékot követelt. Emiatt került sor 1999. szeptember 3-án a felperesi tulajdonban levő további négy ingatlan vonatkozásában adásvételi szerződés kötésére, valamint egy külön okiratba foglalt Megállapodás aláírására. A befektető 35.000.000 forintot követelt az alperesen, ezért megállapodtak abban, hogy az alperes eladja az első szerződésben megjelölt ingatlanokat, és az ebből befolyó vételárból a külföldi befektetőt kifizeti. Ez esetben a második szerződéssel értékesített ingatlanok tulajdonjoga a felperesé marad. A második adásvételi szerződés tehát színlelt, az ebben megjelölt négy ingatlanra a feleknek tulajdon-átruházási szándéka nem volt, a valós szerződési akarat az ingatlanok harmadik személy részére való értékesítésére irányult. Az 1999. szeptember 3-i adásvételi szerződésben a négy ingatlanra meghatározott vételár, a 2.000.000 forint nem valós, továbbá valótlan az is, hogy ezen ingatlanokat a felperes azért ruházta volna át az alperesre, mert az alperes 2.000.000 forint összegű kárát megtéríteni nem tudta. A külön Megállapodásban az ingatlan értékesítésének határidejéről a felek nem rendelkeztek. 2001 februárjában az alperes két ingatlanára megfelelő vételi ajánlat érkezett, melyről őt tájékoztatta. Az alperes azonban érdekmúlásra hivatkozással 2001. március 7-i levelében elállt a Megállapodástól. Ezen elállása jogszerűtlen, hiszen a felek nem kötötték ki, hogy kizárólag valamely határidőben áll érdekükben az ingatlanok értékesítése. A teljesítés megghiúsulásáért tehát nem a felperes volt felelős. Az alperes a további együttműködést megtagadta, ezzel szerződésszegést, valamint a Ptk. 4. § (4) bekezdése és 5. §-a szerinti joggal való visszaélést követett el. Az alperes maga semmit nem tett az ingatlanok közös értékesítése érdekében.

Az alperes végül egyedül értékesítette az először a tulajdonába került két ingatlant belterületbe vonásukat követően, melyből - a felperesi számítások szerint - közel 400.000.000 forint haszna keletkezett. Az 1999. szeptember 3-i adásvételi szerződés alapján ugyanakkor az alperes tulajdonjogának a bejegyzésére nem került sor, mivel a szerződési okirat bejegyzésre nem alkalmas.

A felperes előadta: 2005. augusztus 9-én a Megállapodás 3./ pontjában foglaltak alapján ő maga elállt a második adásvételi szerződéstől. Az elállás a szerződést felbontotta. Az alperes által elismerten az első szerződés tárgyát képező ingatlanok értékesítésre kerültek, méghozzá jóval magasabb áron, mint amilyen árat a felek megállapítottak, így az alperes teljes kártalanítása megtörtént. Ezt követően a Megállapodás 4./ pontja szerint a további négy ingatlan alperes által való megtartása jogalap nélküli gazdagodást eredményezne.

A felperesi álláspont szerint a Megállapodásban rögzített elállási feltételek teljesülésére tekintettel az alperesnek az adásvételi szerződéstől elálló nyilatkozata a bíróság ítéletével pótolható.

Az alperes a kereset elutasítását kérte és perköltséget igényelt.

Hivatkozott arra, hogy a felperes megállapításra irányuló keresete a Pp. 123. §-ban foglalt konjunktív feltételek hiányában alaptalan. A felperes jelenleg is az ingatlanok birtokában van, tulajdon-átruházási kötelezettségének nem tesz eleget, ezért az alperessel szemben jogvédelme nem szükséges.

Az adásvételi szerződéstől való alperesi elálló nyilatkozat a Ptk. 295. §-a alapján nem pótolható. A felek a jognyilatkozat megtételére kötelezettséget abban az esetben vállaltak közösen, ha az ingatlanokat rövid időn belül értékesítik a meghatározott vételáron. Ezek a feltételek nem teljesültek, így az alperesnek nem áll fenn kötelezettsége jognyilatkozat tételére, a Ptk. 5. §-ban foglalt joggal való visszaélés pedig nem valósult meg.

Az alperes a perben viszontkeresetet terjesztett elő. Ebben a felperest kérte kötelezni az 1999. szeptember 3-i adásvételi szerződés tárgyát képező ingatlanok birtokba bocsátására a Ptk. 365. § (1) bekezdése alapján, továbbá kérte azt is, hogy a bíróság ítéletével tegye lehetővé tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzését az Inyvtv. 30. § (1) bekezdése és a 34. § (1) bekezdése alapján. Bejelentette perköltség-igényét is.

Álláspontja szerint a felperessel érvényes adásvételi szerződést kötött, amely nem volt színlelt. Állította, hogy az összes ingatlan vételárát az 1998. július 7-i adásvételi szerződés megkötésekor már megfizette a felperes részére. A tulajdonjoga bejegyzése iránti kérelem elutasításának indoka az okiraton szereplő ügyvédi ellenjegyzés érvénytelensége volt. A szerződés érvényességét azonban az ügyvédi ellenjegyzés hiánya nem érinti, csupán az okirat bejegyzésre alkalmatlan.

Összegezve előadta: a viszontkereset előterjesztésével azt kívánja elérni, hogy az 1999. szeptember 3-i adásvételi szerződés alapján a tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásba adásvétel címén bejegyzésre kerüljön a perbeli négy ingatlanra, valamint hogy a bíróság a felperest a szerződés teljesítésére kötelezze a birtokbaadás elrendelésével.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet és a viszontkeresetet is elutasította.

Jogi álláspontja szerint a felperes nem bizonyította, hogy az adásvételi szerződés színlelt lett volna. A felek személyes nyilatkozata, az okirati bizonyítékok és tanúk vallomása alapján az volt megállapítható, hogy a négy ingatlanra vonatkozó adásvételi szerződés biztosítéki szerződés volt, és annak bontó-feltételét képezte az 1998. évben kötött adásvételi szerződés tárgyát képező két ingatlan 35.000.000 forint vételáron való eladása. Emiatt az alperes az adásvételi szerződést az ingatlan-nyilvántartásba nem is nyújtotta be a szerződéskötést követően, csak hónapokkal később. Ezt támasztja alá az adásvételi szerződés 3./ pontjában kikötött elidegenítési- és terhelési tilalom, valamint a Megállapodás 3./ és 4./ pontja is. A felperes hozzájárult ahhoz, hogy az alperes javára a négy ingatlanra a tulajdonjog az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre kerüljön. Ezt a nyilatkozatot annak

tudatában tette, hogy a szerződés alapján a vevő tulajdonjogot szerezhethet, ha a Megállapodásban rögzített bontó feltétel nem következik be (Ptk. 228. § (2) bekezdés). A Megállapodásban a felek nem határoztak meg időpontot az ingatlanok közös értékesítésére. A felperes 2001 márciusában megfelelő vételi ajánlatot közölt az alperessel, aki azonban azt már nem fogadta el. Ezzel a bontó feltétel bekövetkeztét megghiúsította. Ennek ellenére a bontó feltétel bekövetkezett, mivel az alperes az ingatlanok értékesítéséből utóbb 35.000.000 forintot meghaladó vételár-bevételre tett szert.

Érdekmúlásról akkor van szó, ha a szerződés megkötésével elérni kívánt cél a kötelezett késedelme miatt már nem valósítható meg. A felek által elérni kívánt cél az volt, hogy az alperes a beruházási költségeihez hozzájusson legalább 35.000.000 forint összegben. A feleket a közös értékesítés során együttműködési kötelezettség terhelte. A felperes terhére ugyanakkor nem írható olyan kötelezeti késedelem, melynek következtében az elérni kívánt cél ne valósult volna meg. Az ingatlanokat végül az alperes értékesítette, és ennek során az elért vételár jóval meghaladta a felek megállapodásában rögzített 35.000.000 forintot. A bontó feltétel tehát bekövetkezett, ezzel pedig az adásvételi szerződés hatálya már azt megelőzően megszűnt, hogy a felperes megtette a 2005. augusztus 9-i elálló nyilatkozatát.

Az elsőfokú bíróság szerint a felperes megállapításra irányuló keresetei azért alaptalanok, mert a Pp. 123. § szerinti feltételek nem állnak fenn. A felperes mind a négy ingatlannak ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonosa. Az alperes vele szemben az adásvételi szerződés teljesítésére és jognyilatkozat pótlására terjesztett elő viszontkeresetet. Olyan tényre azonban, melyre konkrét perben védekezésnek hivatkozni lehet, nincs helye jogmegóvás címén megállapítási kereset előterjesztésének.

A felperes jognyilatkozat pótlása iránti keresete ténybeli alapjait nem bizonyította, ezért a bíróság ezen kereseti kérelmét is elutasította.

Az alperes viszontkeresetét az elsőfokú bíróság azért találta megalapozatlannak, mert a bontó feltétel bekövetkeztével az adásvételi szerződés hatálya megszűnt, s így a felperesnek nem áll fenn kötelezettsége az ingatlan birtokba adására és a jognyilatkozat megtételére sem.

Az alperesi tanúbizonyítási indítványnak a bíróság azért nem adott helyt, mert a tanú nyilatkozata a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok mellett releváns tény bizonyítására nem szolgált volna.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel kizárólag a viszontkeresete elutasítása tárgyában. Kérte az ítéletét, hogy elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján változtassa meg és a viszontkeresetnek adjon helyt. Másodlagosan a Pp. 252. § (3) bekezdésre hivatkozással az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta. Bejelentette perköltség-igényét is.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen vonta le azt a következtetést, miszerint a bontó feltétel bekövetkezett. A felek az 1999. szeptember 3. napján kelt Megállapodás 2./ pontjában kifejezetten úgy állapodtak meg, hogy az értékesítés előkészítését közösen haladéktalanul megkezdik, és törekednek arra, hogy az

ingatlanok értékesítése rövid időn belül megvalósuljon. A bontó feltétel tehát azzal következett volna be, ha a felek az ingatlanok értékesítésének előkészítését közösen haladéktalanul megkezdték volna, és ez eredményre vezetett volna. Ez a feltétel nem következett be, az ingatlanok belterületbe vonását az alperes önállóan kezdeményezte és az ingatlanokat maga értékesítette. A kikötött bontó feltétel joghatása - az adásvételi szerződés hatályának megszűnése - nem állt be.

Az érvényes szerződés alapján pedig a felperes a Ptk. 365. § (1) bekezdése alapján köteles az ingatlant az alperes birtokába bocsátani és az alperes tulajdonjoga bejegyzéséhez szükséges nyilatkozatot megadni.

Az alperes sérelmezte, hogy a bíróság nem adott helyt tanúbizonyítási indítványának, amely azonban a szerződés megkötésének körülményeivel összefüggésben releváns lett volna. Álláspontja szerint a tanúmehhallgatást követően lett volna eldönthető az, hogy a tanú tud-e releváns tényre nyilatkozatot tenni.

Az alperes a másodfokú eljárásban az ingatlanok belterületbe vonásával felmerült további költségeire is hivatkozott állítva, hogy az összesen 87.462.000 forintos nettó kiadása folytán a nettó árbevétele a 35.000.000 forintot nem érte el. Ennek igazolására számlákat csatolt, amelyek - előadása szerint - az elsőfokú ítélet meghozatala után indult APEH-vizsgálat kapcsán kerültek elő.

A felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Hangsúlyozta, hogy a Megállapodásban nem szerepelt határidő, a két nagy értékű ingatlant pedig rövid időn belül eredménnyel értékesíteni nem lehetett. Az alperes maga - saját előadása szerint - nem is tett lépéseket az értékesítésre 2000. január 30-ig.

A felperes utalt még arra, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban maga nyilatkozott bevételeire és kiadásaira.

Az elsőfokú ítéletnek a kereset elutasítására vonatkozó része fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett, ezért az ítéletábra ezt a rendelkezést nem érinti (Pp. 228. § (4) bekezdés).

Megjegyzí ugyanakkor, hogy a kereset kapcsán előadott felperesi álláspontot ellenkérelemként figyelembe vette tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság a megállapítási kereseti kérelmeket a Pp. 123. §-ára hivatkozással utasította el éppen azért, mert az abban kifejtettekre a viszontkeresetre előterjesztett védekezésésként lehet hivatkozni.

Az alperes fellebbezése alaptalan.

A Pp. 252. § (3) bekezdésére hivatkozással előterjesztett fellebbezési kérelem alapján a Fővárosi Ítéletábra először azt vizsgálta, hogy szükség van-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére a bizonyítási eljárás nagyterjedelmű megismételése vagy kiegészítése érdekében.

Az alperes a 42. sorszámú jegyzőkönyv szerint fenntartotta a **Sz. L.** tanú meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát. A 23. sorszámú jegyzőkönyvbe

foglalt alperesi előadás szerint a tanú arra tud nyilatkozni, hogy az alperes tőle szerzett tudomást a szabadidőpark kialakításának lehetőségéről, továbbá ő tárgyalta az előző befektetővel, melynek során felmerült a sóderbányászat lehetősége. Alperesi előadás szerint ebből az is következik, hogy az alperes esetében is felmerült ez. A másodfokú tárgyaláson az alperes arra is hivatkozott, hogy csak a tanú vallomástételét követően dönthető el, hogy a tanú releváns tényre tud-e nyilatkozni.

A Pp. 163. § (1) bekezdése szerint a bíróság a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett bizonyítást rendel el. A 167. § értelmében ha a fél a tényállításait tanúkkal kívánja bizonyítani, meg kell jelölnie - többek között - a bizonyítani kívánt tényeket.

A fenti §-okból következik, hogy a tanú meghallgatását kizárólag a per szempontjából releváns tényre vonatkozóan lehet elrendelni, e releváns tények mibenlétét pedig már a bizonyítást indítványozó félnek meg kell jelölnie. Jelen esetben a 23. sorszámú jegyzőkönyvben megjelölt bizonyítandó tények az ügy eldöntése szempontjából nem relevánsak, így a tanúbizonyítás elrendelése szükségtelen volt. A perben jelentős tények, körülmények okirattal bizonyítottak, márpedig a Pp. 193. §-a szerint olyan tényállásra vonatkozóan, amely okirattal bizonyítható, a bíróság az egyéb bizonyítást mellőzheti.

További bizonyításra tehát az ügy érdemi eldöntéséhez nem volt szükség, és különösen nem indokolt a bizonyítási eljárásnak a Pp. 252. § (3) bekezdése alkalmazásához szükséges nagyterjedelmű kiegészítése vagy megismétlése. Az ítéletábra ezért az elsőfokú ítéletet és a fellebbezést érdemben vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont következtetése, döntése is helytálló. A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú ítélet indokolásával is egyetért, és ezen helyes indokokra - a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - csupán utal. Kizárólag az alperes fellebbezésére figyelemmel jegyzi meg a következőket.

A perbeli tényállás nem vitatott tekintetben, hogy a peres felek 1999. szeptember 3-án két, egymással összefüggő szerződést kötöttek: egy ingatlan-adásvételi szerződést és egy Megállapodás megnevezésűt. A becsatolt okiratokból és a felek személyes előadásából megállapítható, hogy az adásvételi szerződés a Megállapodás biztosítékát jelentette, annak funkciója az volt, hogy az alperesnek a felperessel szembeni követelését biztosítsa, az alperes e követeléséhez mindenképpen hozzájusson. E járulékos jellegből azonban az is következik, hogy amennyiben a Megállapodás megghiúsul, úgy a járulékos kötelelemnek is ugyanaz a jogi sorsa. Így tehát az alperes elszámolás nélkül nem tarthatja meg a perbeli négy ingatlant, hiszen ezáltal - mint ahogy a Megállapodás 4./ pontja is rögzíti - jogalap nélkül gazdagodna.

A felek a Megállapodásban részletesen rögzítették a közös célt (az alperesi követelés kielégítése), az annak eléréséhez vezető utat (az ingatlanok további

értékesítése) és az elszámolás módját (valamennyi ingatlan értékesítése esetén a vételár 35.000.000 - 25.000.000 forint arányú megosztása, az eredetileg eladott két ingatlan értékesítése esetén kizárólag az alperesé a minimum 35.000.0000 forintos vételár, de az esetleges többlet is). Megállapodtak abban is, hogy amennyiben a két ingatlant a közösen meghatározott vételáron el tudják adni, úgy a felperes a továbbiakban nem tartozik az alperesnek, s ekként az 1999. szeptember 3-i adásvételi szerződés tárgyát képező ingatlanok továbbra is a felperes tulajdonát képezik, ellenkező esetben az alperes jogalap nélkül gazdagodna (Megállapodás 3./ és 4./ pont).

E szerződési tartalom szem előtt tartásával kell vizsgálni az alperes által hivatkozott Megállapodástól való elállást is. A 2001. március 7-én kelt levél tartalma szerint az alperesnek a felperessel szemben fennálló követelése (a telekvásárlást biztosító kölcsönszerződés terhe) nőtt, ennek megtérülését az ingatlanárak növekedése és a földterületek státuszának az önkormányzat általi megváltoztatása miatt az alperes inkább biztosítottnak látta, ha az ingatlanokat nem a felperessel közösen és nem a Megállapodásban meghatározott vételáron értékesíti. A Megállapodástól elállását ezen okból jelentette be. Az elállás kifejezés használata ellenére az alperes lényegében a Megállapodás teljesítését tagadta meg, de - mint ahogy az elsőfokú bíróság is utalt a vételi ajánlat nem felróható visszautasítására - jogos okból. Ha pedig a kötelezett a teljesítést jogos okból tagadja meg, nem valósítja meg a Ptk. 313. §-a szerinti szerződésszegést, és így a jogosult felperes sem élhet a szerződésszegés jogkövetkezményeivel (Ptk. 300. § (1) bekezdés), 312. § (2) bekezdés).

Mindezeket összegezve az állapítható meg, hogy a Megállapodás hatályát az alperesi „elállás” nem érintette, a kötelelem továbbra is fennáll a felek között.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy az alperes a Megállapodással elérni kívánt célt mint bontó feltételt tévesen értelmezi. A Megállapodás 4./ pontjából kitűnik, hogy az 1999. szeptember 3-án kötött szerződések célja az volt, hogy az alperes költségei a minimum 35.000.000 forintos vételár elérése mellett megtérüljenek függetlenül attól, hogy az értékesítés közösen történik-e vagy sem. A szerződés ugyanis nem együttműködésre irányult, hanem a közösen meghatározott minimum vételár mint eredmény elérésére.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes költségei megtérültek: ezt támasztotta alá az alperes személyes előadása (23. sorszámú jegyzőkönyv), a 40. sorszámú viszontkereset-pontosításban a bevétellel kapcsolatos előadás, valamint a 42. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt azon alperesi előadás, miszerint a 25 darab ingatlan-adásvételi szerződéssel elért vételár 182.821.000 forint, a belterületbe vonás költsége pedig 87.660.200 forint volt. A kettő különbözete adta ki a költségeket meghaladó vételár-bevételt. Mindezek alapján a bontó feltétel (a 35.0000.000 forint megtérülése) bekövetkezett, s ezzel az adásvételi szerződés hatálya Ptk. 228. § (2) bekezdésére figyelemmel megszűnt.

Hatálytalan szerződés teljesítésére pedig nem lehet a felperest kötelezni, ez okból a viszontkereset alaptalan.

A másodfokú eljárásban az alperes további bizonyítékokat - 2002-ben és 2003-ban kelt és átutalással teljesítendő, saját nevére szóló számlákat - csatolt, melyek azonban a Pp. 235. § (1) bekezdése szerint új bizonyítékként nem értékelhetők.

Az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően kelt számlák az alperes nevére szólnak, s ekként nem juthattak az elsőfokú eljárás befejezését követően az alperes tudomására függetlenül az esetleges APEH-ellenőrzéstől. Az átutalás megtörténtét nem igazoló számlák pedig önmagukban nem is alkalmasak az elsőfokú eljárásban, a költségeket meghaladó vételár-bevétel vonatkozásában tett alperesi előadás megdöntésére.

A Fővárosi Ítéltábla a fent kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság érdemben és indokaiban is helytálló ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú perköltség viselésére a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében az eredménytelenül fellebbező alperes köteles. A felperesi jogi képviselettel kapcsolatban felmerült munkadíj megállapításakor az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában meghatározott és a felek által nem kifogásolt 120.000 forintos összegből indult ki, és a munkadíjat - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése szerint - annak felében határozta meg.

Budapest, 2008. február 5.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Szabó Klára s.k.
előadó bíró

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: